

[Hastrup.]

søgning om byggeri, der ikke kan overholde disse grænser.

Men jeg vil gerne takke den højtærede boligminister, fordi han her har erklæret, at han er villig til at drøfte hele spørgsmålet. Jeg forstår, at det skal ske i det udvalg, som folketinget har nedsat til at behandle boligloven, og at boligministeren, såfremt man i dette udvalg kan opnå enighed om en eller anden form for begrænsning af finansieringsreglerne, vil være villig til at frigive alt byggeri, altså også byggeri, som ikke opfylder de i bekendtgørelsen fastsatte areal- og prisgrænser.

Kan jeg gå ud fra, at jeg har forstået den højtærede boligminister rigtigt, når jeg siger det på den måde?

Boligministeren (Kaj Andresen): Det ærede medlem har helt forstået mit tilsagn om, at jeg vil være villig til, hvis vi kan nå til enighed om nye lånegrænser under en eller anden form, i denne forbindelse at tage spørgsmålet op. Forhåbentlig bliver vi så også enige om, på hvilket tidspunkt vi kan frigive byggeriet efter det ærede medlems ønske.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Formanden: Jeg har modtaget følgende skrivelse af 20. januar 1965:

„Undertegnede medlemmer af folketinget anmoder herved foketingets formand om at sætte den af den højtærede økonomiminister i går afgivne redegørelse til forhandling i tinget. Samtidig anmoder vi om under hensyn til redegørelsens omfattende karakter, at formanden vil dispensere fra taletiden i henhold til forretningsordenens § 19.“

Skrivelsen er undertegnet af følgende medlemmer:

Erik Eriksen, Damsgaard, Poul Sørensen, Jørgen Jensen, Asger Jensen, Poul Møller, Carl Petersen, Peter Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Poul Hansen (Grenå), Skråppenborg-Nielsen, Rimstad, Kirkegaard, Axel Kristensen, Grethe Philip, Else-Merete Ross og Morten Lange.

Redegørelsen vil i overensstemmelse hermed blive sat til forhandling i et senere møde.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“'s beretning for regnskabsåret 1963-64.

Valgt blev: *Lis Groes, Albertsen, Gorrson, Ove Hansen, Erhard Jakobsen, Niels Mørk, Axel Ivan Pedersen, Chr. Rasmussen, Robert Christensen, Søren Jensen, Thisted Knudsen, Jacob Sørensen, Hagen Hagensen, Langkilde, Adolph Sørensen, Axel Sørensen og Kai Moltke.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ferskvandsfiskeri og forslag til lov om fiskeri i Randers Fjord og Gudenå m. m.

Valgt blev: *Otto Mørch, Poul Hansen (Grenå), Hans Lund, Carl Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Hans Pihl, Chr. Rasmussen, Teichert, Kristen Østergaard, Søren Jensen, Thisted Knudsen, Skov Thulesen, Hindkjer Pedersen, Edv. Jensen, Niels Ravn, A. C. Normann og Vivike.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse.

(Lovforslaget (nr. 38) findes i tillæg A. sp. 593, fremsættelsen i tidenden sp. 1420).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om apotekervæsenet.

(Lovforslaget (nr. 39) findes i tillæg A. sp. 599, fremsættelsen i tidenden sp. 1420).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Holm Tved: Da den højtærede indenrigsminister i et udførligt skriftligt oplæg, der forelå den 9. december, fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse, var det kædet sammen med forslag til lov om ændringer i lov om apotekervæsenet. Disse to forslag er da også nøje forbundet med hinanden, idet de begge omhandler ændringer i centralstyrelsens organisationsform og forretningsgang. Det vil være rigtigt og rimeligt, at man får ensartede regler herom tilvejebragt i de to afdelinger inden for samme centralstyrelse.

I de to nugældende love kan det i nogen grad knibe med en sådan ensartethed, idet der gives mulighed for to forskellige organisationsformer eller forretningsgange. I en given situation kan det måske give anledning til misforståelser og måske også til kompetencestrid. Jeg siger ikke, at noget sådant har fundet sted, men muligheden derfor foreligger. Årsagen hertil må tilskrives loven af 30. april 1909, der afskaffede det dengang eksisterende sundhedskollegium og samtidig kollegialsystemet i sundhedsvæsenets centralstyrelse, men i nogen grad bibeholdt kollegialsystemet i sundhedstyrelsens apotekerafdeling. Alene af denne grund kan det være naturligt, at lovgivningen bliver taget op til revision, og at lovene bliver bragt i overensstemmelse med hinanden.

Ved de fremsatte forslag ændres eller rettes disse ting, samtidig med at det tilsigtes at bringe loven om sundhedsvæsenets centralstyrelse i overensstemmelse med de faktiske forhold, således som tiden og udviklingen har gjort det praktisk og nødvendigt. Bestemmelserne om sundhedsvæsenets centralstyrelse findes i loven af 23. juni 1932, og den udvikling, der er sket, siden denne lov blev vedtaget, har ganske naturligt ændret de oprindelige forudsætninger for en tidssvarende organisation og forretningsgang efter den nugældende lov. Tiden er simpelt hen løbet fra de nuværende bestemmelser, og meningen med det her fremsatte forslag er for mig at se da også at bringe denne lovgivning og praksis i overensstemmelse med hinanden.

Der stilles i dag langt større krav til afdelingslederen i centralstyrelsen, end man kunne forudse ved lovens vedtagelse. Derfor har man også ønsket at rette det forhold i

apotekerloven, der forudsætter en erhvervsdrivende apoteker som leder af apotekerafdelingen. Efter forslaget ønsker man nu denne lederstilling besat med en farmaceut, der er fuldtidsbeskæftiget. Nu ved jeg meget vel, at der i apoteker kredse har rejst sig visse røster mod den foreslåede ændring, men jeg ved ikke, hvor meget der ligger i denne modstand. Det kan vel tages op i et eventuelt udvalg, hvor vi kan se på de ønsker, man har fra apotekerside.

Forholdet mellem det praktiske arbejde i centralstyrelsen og lovbestemmelserne er, så vidt jeg har forstået det, i dag således, at der i praksis ikke arbejdes efter loven, men efter erfaringerne i årenes løb i det praktiske arbejde. Dette skal ikke være sagt som en kritik af centralstyrelsen, men som en understregning af, at tiden og udviklingen er løbet fra de eksisterende lovbestemmelser.

Når der i lovforslaget er foretaget visse ændringer i benævnelserne — således er „konsulenter“ ændret til „særligt sagkyndige“ — er det begrundet med, at benævnelsen konsulenter i daglig tale bruges om det faste medarbejderskab og derfor ikke dækker det, der i loven oprindeligt var tænkt på. Også dette kan vel i visse situationer afstedkomme forviklinger, hvorfor også denne ændring efter min mening er velbegrundet. Ingen i det høje ting kan være interesseret i at opretholde en forældet lovgivning; alle må vel være interesseret i at bringe lovgivningen i overensstemmelse med tiden og de faktiske forhold. Jeg vil imidlertid finde det naturligt, at vi får lejlighed til i et udvalg at gå problemerne nøje igennem, og at udvalgsarbejdet kommer til at omfatte begge forslag.

Ja, med disse bemærkninger vil jeg på min gruppes vegne anbefale lovforslagene til en velvillig behandling.

Thisted Knudsen: Den højtærede indenrigsminister må undskyldte. Vi ved jo, at det ofte henstilles til os kun at tale om principper ved lovforslags første behandling, men det forudsætter efter min opfattelse til gengæld, at de oplysninger, som medlemmerne får om lovforslagene, i hvert fald er en smule mere overskuelige, end tilfældet er ved disse lovforslag. Jeg regner mig selv for at være normalt begavet; jeg har i årenes løb opøvet en vis skarpsindighed,

[Thisted Knudsen.]

men jeg må sige, at da jeg så disse lovforslag, så gik jeg næsten i stykker. Heldigvis havde vi den højtærede indenrigsministers skriftlige fremsættelse, som var betydeligt lettere at have med at gøre. Dette var blot et hjertesuk. Det er muligt, man kan anføre grunde for, at det blev så lidt overskueligt, men det har i hvert fald også haft indflydelse på den stilling, som mit parti har været i stand til at tage til denne sag i dette øjeblik.

Vi er principielt sympatisk indstillet over for den tanke, at der foretages moderniseringer i sundhedsstyrelsens organisation. Ingen kan bestride, at der er områder, som trænger til en modernisering, og vi er altså meget sympatisk indstillet heroverfor. Men jeg er enig med det ærede medlem hr. Holm Tved i, at vi skal have nedsat et udvalg, så dunkle er mange af punkterne i disse forslag.

Det første punkt, jeg vil omtale, gælder noget mere centralt — det er måske kun et mindre spørgsmål — nemlig ophævelsen af det såkaldte lægeråd, der eksisterer i sundhedsstyrelsen, men som åbenbart har overlevet sig selv. Jeg tror egentlig, dette er rigtigt. Men der var det ved lægerådet, som i hvert fald tiltalte mig, at der var et par kommunale repræsentanter, og jeg kan ikke gøre for, at jeg hører til dem, der i denne tid, hvor eksperterne huserer, gerne vil give dem selskab, også af os, der egentlig kun repræsenterer den sunde fornuft. Når disse to ting forenes, kommer der nu engang det allerbedste ud af det. Lægerådet som helhed forsvinder nu, og jeg går altså ud fra, efter hvad jeg har forstået af lovforslaget, at dette råd ikke havde nogen særlig værdi mere.

Det væsentlige i forslaget vedrører apotekerafdelingen, og her er absolut tale om en fornyelse. Jeg forstår egentlig godt, at man ønsker en fornyelse på dette område. Det, man ønsker at afskaffe, er en apoteker, der er i næring, og i stedet for vil man have en embedsmand. Jeg kan egentlig godt se, at nogen kan anføre den betragtning, at der med en apoteker i næring, når man på den ene side har medicinalfabrikkerne og på den anden side apotekerne, meget vel kan opstå interessekonflikter. Jeg tror, det er rigtigt, at vi undersøger denne sag, men jeg vil altså ikke binde mig på forhånd, dertil ved

jeg i dette øjeblik for lidt. Vi er imidlertid villige til at se sympatisk på det hele, og vi er også klar over, at når vi kommer til udvalgsarbejdet, skal vi nok få klaret alle problemerne.

Så er der en lille pudsigt detalje — den koster heldigvis ingenting, og alt det, der ikke koster noget, har på forhånd min sympati — nemlig at man vil afskaffe betegnelsen konsulenter og gøre dem til særligt sagkyndige. Den lille fornøjelse skal man efter min opfattelse have lov til; jeg skal ikke sige noget som helst herom.

Vi er altså ikke i stand til at sige klart ja eller nej; det venter den højtærede indenrigsminister ikke. Vi er klar til at forhandle dette oplæg, der egentlig har vor sympati, og så når vi nok et fornuftigt resultat.

Der er også et andet spørgsmål knyttet til sundhedsvæsenet i dag, der er af vital interesse, og som måske ikke lige hører ind under disse forslag. De ærede medlemmer ved, at vi i øjeblikket har en alvorlig lægemangel. Vi har vel inden for sygehusvæsenet over 200 stillinger, der ikke er besat, af 2.000. Disse vakancer falder desværre ikke jævnt ud over landet. København har færrest vakancer, er altså bedst dækket ind med læger, men når vi kommer over i visse egne af Jylland, er der egentlig ved at opstå en situation, som vi ikke efter mit skøn kan lade bestå. Vi har overlæger, der bogstavelig talt ingen medhjælp har, og som er meget stærkt belastet. Det giver ganske givet også befolkningen en langt ringere lægemæssig behandling.

Jeg har fået oplyst engang i sundhedsstyrelsen, at vi skulle have 400 unge læger uden for landet, deraf 300 i Sverige. Jeg ved ikke, hvad det koster at uddanne en læge, men det er vel 150.000 kr. eller deromkring. Vi kan altså ikke holde på dem; det må vi konstatere. Havde vi disse læger hjemme, havde vi klaret et meget alvorligt problem. Jeg vil gerne på venstres vegne sige, at vi tror, det vil være klogt at rejse dette spørgsmål nu. Jeg mener, der må finde et samarbejde sted mellem sundhedsstyrelsen, statens hospitalsvæsen, Københavns kommune og Danmarks Sygehusforening. Så må vi undersøge, hvad vi kan gøre i dag, og hvad vi kan gøre i fremtiden. For os er det efterhånden et spørgsmål, som man ikke kan sidde med hænderne i skødet

[Thisted Knudsen.]

og kigge på; man må gå ind i et arbejde for at hjælpe dem, der i øjeblikket er katastroferamt, og få en bedre fordeling af de unge læger.

Med disse bemærkninger kan jeg altså give udtryk for min udelte sympati; vi er klar til at undersøge alle forhold, og så kan ministeren være forvisset om, at så når vi også det fornuftige resultat, i hvert fald når vi medvirker fra venstres side.

Hagen Hagensen: De fremsatte lovforslag om ændringer i lovene om sundhedsvæsenets centralstyrelse og om apotekervæsenet er i henseende til det område, ændringerne vedrører, såre overskuelige. Det må jeg sige, selv om den forrige ærede ordfører måske syntes det modsatte.

Det væsentlige i ændringerne er en op-hævelse af sundhedsstyrelsens apoteker-afdeling som sådan. Af de udførlige bemærkninger til lovforslaget om ændringer af sundhedsvæsenets centralstyrelse, som den højtærede indenrigsminister har fremsat, fremgår det imidlertid, at omfanget af ændringerne er ret væsentligt. Sundhedsstyrelsens apotekerafdeling har i den nuværende opbygning gammel hævd. Det er det farmaceutiske fags udøvere, der som sagkyndige tilknyttet sundhedsstyrelsen afgør apotekervæsenets sager på grundlag af den særlige faglige indsigt, de har i kraft af deres farmaceutiske viden. Ved de omfattende ændringer af apotekervæsenet, der i 1954 fandt sted på grundlag af betænkningen fra kommissionen af 1947, blev der da heller ikke rørt ved opbygningen af apotekerafdelingen i sundhedsstyrelsen. Jeg synes derfor, det er såre forståeligt, at apotekerfagets udøvere ser med skepsis på de foreslåede ændringer, der berører fagkunds-kaben den endelige afgørelse af faglige sager.

Nu er det vel ikke blot for forandringens skyld, at lovforslagene er fremsat. Man har jo lov at sige, at ikke alt gammelt er dårligt og ikke alt nyt godt, men det er muligt, at der trænges til ændringer i organisationen af apotekerafdelingen i sundhedsstyrelsen, og under hensyn til at denne afdeling også behandler andre forhold end dem, der vedrører apoteker, kan det være ønskeligt at få ændringer gennemført. Imidlertid må det

synes rimeligt, at sådanne ændringer vedrørende apotekerafdelingen i sundhedsstyrelsen behandles i forbindelse med andre ændringer af apotekervæsenet, herunder ændringer af apotekerloven, der jo også vedrører andre forhold end netop dette at drive apotekergerning, og sådanne ændringer skulle da navnlig gå ud på en samling af administrationen af dette væsen i en selvstændig administrationsgren.

Det synes mig ikke umiddelbart indlysende, at det skulle være rimeligt, at apotekerfagets udøvere alene henvises til at være særligt sagkyndige, som kan, men ikke skal tilkaldes af sundhedsstyrelsen, når denne på grundlag af en tjenestemandsansat farmaceuts indstilling skal afgøre sager om apotekervæsenet. Det må i denne forbindelse erindres, at sundhedsstyrelsens chef er læge og derfor vel ikke kan besidde alle de faglige forudsætninger for bedømmelse af sager om farmaci.

Det er i begge lovforslag overdraget den højtærede indenrigsminister at fastsætte regler for den virksomhed, som de af lovforslagene omfattede organer skal udøve. Sådanne blanketfuldmagter kan jeg ikke lide. Regler bør i videst muligt omfang være fastsat af lovgivningsmagten; ikke mindst når loven, som det her er tilfældet, taler om, at styrelsen „kan“ og ikke „skal“ tilkalde o. s. v., finder jeg, der var rimelig grund til, at man havde sat reglerne ind i loven. Men det er jo muligt, at vi under det udvalgsarbejde, som også jeg finder nødvendigt vedrørende disse lovforslag, kan få noget nærmere at vide om disse forhold.

Dernæst er der spørgsmålet om lægerådet, som den forrige ærede ordfører berørte. Jeg vil blot i denne forbindelse have lov at sige en enkelt ting. Det foreslås jo nu, at bestemmelsen om den kommunale medvirken i sundhedsstyrelsens lægeråd skal udgå, og den højtærede minister siger i bemærkningerne, at så må man finde andre veje til at få de kommunale organer med ind i sundhedsstyrelsens arbejde. Jeg synes, der er grund til at sige, at regler herom også må findes i loven, og jeg vil anse det for rimeligt, at man under udvalgsarbejdet drøfter dette forhold.

Ud fra det her fremførte vil det konservative folkeparti deltage i udvalgsarbejdet

[Hagen Hagensen.]

om de rejste spørgsmål med henblik på at finde frem til den rimeligste og bedste løsning af sundhedsstyrelsens behandling af apotekerspørgsmål og andre farmaceutiske spørgsmål med bevarelse af den nødvendige og betryggende faglige indsigt. Ligeledes vil vi tage stilling til de øvrige foreslåede ændringer på grundlag af de oplysninger, som foreligger og kan komme til at foreligge under det udvalgsarbejde, som må til.

Svend Haugaard: Når man som ikke-fagmand skal tage stilling inden for et så specielt fagligt område som det foreliggende, må man nødvendigvis først høre, hvad de interesserede parter har at sige i sagen. Jeg har læst de bemærkninger, der er fremført fra Apotekerforeningens side, og jeg har også forhørt mig om de forskellige interesser i sagen; men selv om jeg ikke er uvenligt indstillet over for lovforslagene, må jeg indtil videre forbeholde mig min stilling, og det må jeg gøre, indtil parterne i et udvalg har haft en mere direkte kontakt med os og har haft lejlighed til at fortælle os om deres interesser i sagen.

Jeg synes, det virker umiddelbart indlysende, at opgaverne som afdelingsleder i sundhedsstyrelsen og som leder af et selvstændigt apotek hver for sig er så store, at deltidsarbejde er uheldigt; på den anden side må det vel have en betydelig værdi, at de selvstændige apotekere har en vis indflydelse i og har en god kontakt til sundhedsstyrelsen, så man ikke i alt for høj grad har en fornemmelse af at få tingene dikteret. Men hvis det er rigtigt, at der planlægges større ændringer, hvorved apotekervæsenet, herunder Apotekerfonden, skal henlægges under et særligt direktorat, der skal overtage en del af medicinaldirektørens beføjelser på apotekerområdet, er det så ikke bedst at vente med de her foreslåede ændringer og tage det hele under ét?

Den foreslåede ændring i apotekerloven går kun ud på en ajourføring, som er nødvendig, hvis lovforslaget om sundhedsvæsenets centralstyrelse vedtages.

Men da vi nu har sundhedsstyrelsens og apotekervæsenets områder under debat, kan jeg ikke lade være at komme med et lille hjertesuk. Det er klart, at farlig medicin skal på recept, og desværre har det vist sig,

at det ikke engang altid er tilstrækkeligt. Men hvorfor skal vi dog have stadig skærpede bestemmelser om recepttvang for snart ethvert medikament? Det er efterhånden sådan, at ethvert tilfælde af søsyge og enhver mindre hovedpine skal under lægekontrol for at blive afhjulpet. Sygekassernes økonomi og lægernes tid har det egentlig strengt nok i forvejen, og vi fjerner os mere og mere fra de nordiske bestemmelser på området. Selv om vi er en nation med en forbausende stor pilleappetit, synes det dog mere tiltalende, at man kalder på omtanken og det personlige ansvar gennem oplysning om de farer, der kan være forbundet med et for stort forbrug, i stedet for at tvinge også de mange, som selv kan holde måde, ind under et barnepigesystem. Der er tilladt iblanding af kemikalier, som næppe kan siges at være helt ufarlige, i et meget stort antal fødestoffer, og dem tvinges man på den måde til at spise. Men for medicinens vedkommende er det dog en frivillig sag, om man vil indtage giften.

Jeg vil altså gerne se nærmere på lovforslagene i et udvalg.

Morten Lange: Med de meget omhyggelige bemærkninger, den højtærede minister har ledsaget lovforslaget om sundhedsstyrelsen med, kan dets paragraffer jo godt forstås, og jeg håber derfor, jeg giver udtryk for at have forstået dem rigtigt, når jeg siger, at det, man vil indføre med lovforslaget, er en overgang fra en kollegial styreform til noget, som i højere grad minder om et direktorat. Hvis det er rigtigt forstået — og det tror jeg det er — må jeg sige, at det forekommer mig at være en overordentlig sympatisk ændring af sundhedsstyrelsens opbygning. Jeg er naturligvis interesseret i under udvalgsarbejdet at få nærmere oplysning om forholdene, men på forhånd kan jeg give udtryk for velvilje; det forekommer mig at være en tiltrængt modernisering.

Jeg er i øvrigt i lighed med mit partis hele indstilling på dette område særdeles interesseret i en styrkelse af sundhedsstyrelsen. Det er med interesse, jeg i § 8 ser den lange række af instanser opført, som sundhedsstyrelsen bør rådspørge. Jeg håber, at der vil blive rådspurgt overordent-

[Morten Lange.]

lig flittigt. Måske må vi i virkeligheden under udvalgsarbejdet stille efter en endnu mere effektiv form for samarbejde mellem sundhedsstyrelsen og alle de instanser, som har med forskellige dele af de sundhedsmæssige kontrolforanstaltninger at gøre. Jeg tror, en sådan øget styrke i direktoratet må være en fordel ved løsningen af de mange og meget besværlige opgaver, som her foreligger.

Hvad selve lovforslaget angår, er jeg altså tilfreds med dets tendens, og jeg vil måske endda være tilbøjelig til at anbefale at gå en smule videre i samme retning. Det har ikke bekymret mig så forfærdelig meget, om de kommunale bisiddere skal fjernes på dette område. Jeg er ganske vist overordentlig interesseret i en kommunal inddragelse i de forskellige styrelser her i landet; men det forekommer mig, at netop denne form for repræsentation ikke er den rigtige, for det bliver jo ikke nogen rigtig kommunal repræsentation. Man har udset et par gidsler, som skal sidde der en gang imellem, når der er særlig brug for dem; men et gidselsystem har aldrig været det samme som et virkeligt samarbejde. Jeg tror i virkeligheden, vi når længere med samarbejde mellem kommunerne og sundhedsstyrelsen på anden måde, og det kunne nok være tiltrængt, for der er en uhyre mængde kommuner i dette land, som har overordentligt besvær med at følge beslutninger, som sundhedsstyrelsen for længst har truffet — og hvoraf nogle i virkeligheden har lovsform — for man får jo ikke altid kigget efter den allersidste kloak, når den ligger tilstrækkelig langt væk. Det er her, samarbejdet med kommunerne trænger til at ophjælpes. En propagandainsats over for de kommunale institutioner om sundhedsstyrelsens forskellige resultater er nok væsentligt vigtigere, end om man har sikret sig et par gidsler, så man tror, kontakten er i orden, for det skal nok vise sig, at sådan sikrer man ikke kontakten.

Der har under debatten her været nævnt et par andre forhold, som i og for sig også kommer sundhedsstyrelsens virksomhed ved, og som måske kan klares, hvis vi får et stærkere direktorat, end vi hidtil har haft. Jeg har fornemmelsen af, at sundhedsstyrelsen har nogen indflydelse på fordelingen

af lægekræfterne her i landet; ellers ville der ikke være megen anledning for det ærede medlem hr. Thisted Knudsen til at give udtryk for sin — berettigede — sorg over lægemangelen i visse egne. Jeg vil gøre opmærksom på, at sundhedsstyrelsen formodentlig bør skride ind mod den tendens — som vi nu heldigvis har en dom til at begrænse noget — der har været i militæret til at udnytte kostbare lægekræfter til at sidde og kigge på, at folk skyder granater op i luften. Det er unyttigt, at de skyder granater op i luften, men det er helt forfærdelig unyttigt, at der sidder læger og kigger på det. Hvis det er så livsfarligt, må der sættes en stopper for det — og det meget hurtigt. Men militærlægerne kan altså løse lidt op for lægemangelen her i landet, og det var rart, om sundhedsstyrelsen kunne gøre noget ved det.

Det ærede medlem hr. Svend Haugaard mente, at vi her i landet blev tvangsfodret med gift — undtagen med piller, som vi spiste frivilligt. Jeg har den opfattelse, at vi lever i et land af pilleædere, og jeg håber, at sundhedsstyrelsen vil gøre propaganda imod det. Men jeg anser det ikke for tilstrækkeligt med propaganda. Der er så langt farligere bivirkninger i de piller, folk æder, at jeg inderligt vil håbe, man ikke på nogen måde letter adgangen for folk til at få tilstrækkelig mange piller hjem i køkken-skabet.

Anne Feldt-Rasmussen: De foreslåede ændringer i lov om sundhedsstyrelsen indebærer ifølge den højtærede indenrigsministers fremsættelsestale kun, at folketinget giver lovhjælp for en praksis, som allerede i udstrakt grad er taget i anvendelse. Det kan ikke undre nogen, at en lov af denne art efter et åremål på 33 år trænger til at blive revideret; der er foregået en enorm udvikling inden for så godt som alle de områder, som hører ind under sundhedsstyrelsen. Men spørgsmålet er, om denne revision ikke burde være foregået for adskillige år siden, og om det ikke er en farlig linje at slå ind på først at omgå en lov, der har vist sig upraktisk og uhensigtsmæssig i en årrække, og bagefter bruge denne omgåelse som motivering for at ændre loven.

De uafhængige har ingen væsentlige ind-

[Anne Feldt-Rasmussen.]

vendinger mod lovforslaget. Os bekendt har der ikke været nogen reaktion fra læger, apoteker eller farmaceuter i anledning af dette lovforslag. Denne manglende reaktion fra de mennesker, som bliver direkte berørt af ændringerne i loven, tyder på, at lovforslaget har ramt noget centralt.

Den bemyndigelse, som lovforslaget indeholder dels til indenrigsministeren, der herefter alene beskikker et antal — jeg vil gerne vide omtrent hvor mange — særligt sagkyndige, dels til medicinaldirektøren, som ikke mere er afhængig af det kollegiale lægeråd, giver de pågældende personer et øget ansvar, men også en mulighed for at få etableret en smidig forretningsgang og derved få sagerne afviklet så hurtigt som muligt og på et virkelig sagligt grundlag.

De foreslåede ændringer i loven om apotekervæsenet er jo en direkte følge af den ændrede opbygning af sundhedsstyrelsen.

Den særskilte apotekerafdeling under sundhedsstyrelsen stilles i realiteten efter dette lovforslag lige med sygehusrådet, statens husholdningsråd o. s. v. og får herefter bl. a. status som en slags rådgivende organ for sundhedsstyrelsen.

Hvad angår de øvrige ændringer, er der ikke tvivl om, at det vil være en fordel, at lederen af apotekerafdelingen i fremtiden kun har én stilling at beklæde. Det er også en fordel, at denne stilling ifølge lovforslaget kan besættes med skyldig hensyntagen til både apotekernes og medicinalindustriens tarv. Man må ikke være blind for, at udviklingsarbejdet og de midler til udvikling, som kun medicinalindustrien kan præstere, er af stor betydning for vort lands præstationer inden for det medicinale område. Det drejer sig om en udvikling, der har betydning såvel for sunde og raske mennesker her i landet som for vor eksport.

Efter det anførte kan jeg tilsige de uafhængiges støtte til begge disse lovforslag.

Indenrigsministeren (*Hans Hækkerup*): Jeg opfattede samtlige ærede ordførere på

den måde, at man — for at bruge et andet udtryk — var sympatisk indstillet over for begge lovforslag.

Til det ærede medlem fru Anne Feldt-Rasmussen vil jeg sige, at der er kommet en reaktion på lovforslaget. Det blev nævnt af den ærede ordfører for mit parti, og jeg tror også, at de ærede medlemmer hr. Thisted Knudsen og hr. Hagen Hagensen var inde på det. Der er kommet visse, skal vi sige indvendinger fra apotekerhold og fra farmaceuterne. Jeg vil dog gerne herom sige, at når vi får lejlighed til i udvalget nøje at gennemgå disse indvendinger, tror jeg, at samtlige ærede ordførere vil erklære sig enige i, at det ikke kan være sagligt forsvarligt at tage hensyn til dem.

Jeg var meget ked af at høre, at det ærede medlem hr. Thisted Knudsen — som i øvrigt med rette betegnede sig selv som normalt begavet, måske med mindre ret som skarpsindig — var gået i stykker på sagen. Det var ganske forfærdeligt. Det beroligede mig dog, at det ærede medlem hr. Hagen Hagensen dertil føjede, at det var hans egen skyld, for det hele var faktisk temmelig overskueligt. Det bliver altså en sag mellem de herrer indbyrdes.

I øvrigt vil jeg gerne til det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, for så vidt angår kommunalrepræsentation, sige, at det kan jo ikke have megen saglig begrundelse eller saglig værdi for de kommunale organisationer at deltage i 2 halvårige møder i lægerådet. Jeg tror, at det område, hvor de kommunale organisationer er særlig interesseret i at sætte ind, er inden for sygehusrådet, og dér er der en saglig begrundelse for, at de kommunale organisationer deltager i arbejdet. Det er dog klart, at jeg er særdeles villig til i udvalget at diskutere disse spørgsmål med det ærede medlem.

Det ærede medlem nævnte — og med rette — at vi har en ikke ubetydelig lægemangel, og det ærede medlem understregede — ligeledes med rette — at denne lægemangel vel nok i første række rammer de egne, der er fjernest fra hovedstaden.

[Indenrigsministeren.]

Jeg tror, det ærede medlem har ret i, at man skal forsøge en drøftelse af, om der er mulighed for at sætte ind heroverfor, men det ærede medlem ved lige så godt som jeg, at det er umuligt at gennemføre foranstaltninger, der forbyder de unge læger at rejse til Sverige — det er jo i væsentligst grad de yngre, det drejer sig om. Mange af dem kommer i øvrigt i løbet af en kortere år-række tilbage, men det er klart, at vi savner dem i den tid, de er væk.

Det ærede medlem ved også, at vi kan ikke pålægge lægerne at tage ganske bestemte stillinger, i hvert fald ikke når vi kommer uden for den kreds af læger, som interesserer det ærede medlem hr. Morten Lange, nemlig militærlægerne. Dem kan vi jo kommandere lidt med. Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen vil derfor være enig med mig i, at problemet er uhyre vanskeligt. Kan man imidlertid i et bredere samarbejde finde frem til en løsning, er det da klart, at intet måtte glæde indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen mere.

Til det ærede medlem hr. Svend Haugegaard vil jeg sige, at jeg finder det ganske naturligt, at det ærede medlem vil forbeholde sig sin stilling, indtil han i udvalget har drøftet de spørgsmål, som han for sin del måtte rejse; også spørgsmålet om den udbredte recepttvang kan der naturligvis, selv om det har en fjernere forbindelse med selve lovforslaget, blive lejlighed til at drøfte i udvalget. Der vil ikke være det fjerneste i vejen for, at udvalget får en forhandling med f. eks. medicinaldirektøren eller andre særlig kyndige.

Til det ærede medlem hr. Morten Lange blot dette: det var rigtigt forstået. Jeg ved derfor, at det ærede medlems velvilje vil blive omsat i en ja-stemme ved lovforslagets tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Holm Tved: Jeg foreslår, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om udøvelse af tandlægevirk-somhed.

(Lovforslaget (nr. 40) findes i tillæg A. sp. 601, fremsættelsen i tidenden sp. 1422).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grete Hækkerup: Det forslag til ændringer i loven om udøvelse af tandlægevirk-somhed, som den højtærede indenrigsminister har fremsat, omfatter 3 punkter, for det første en nedsættelse af assistenttjenestetiden fra 2 år til 1 år, for det andet en bestemmelse om et nordisk arbejdsmarked for tandlæger og for det tredje en regel om, at der under særlige omstændigheder kan gives udenlandske tandlæger, som ikke omfattes af overenskomsten om et nordisk arbejdsmarked, tilladelse til at praktisere som tandlæger i Danmark.

Disse ændringer er jo faktisk alle af en principiel karakter. Begrundelsen for nedsættelsen af assistenttjenestetiden er, at man har forlænget uddannelsestiden på selve tandlægehøjskolen. Denne uddannelsestid er nu 5 år, og for at den samlede uddannelsestid ikke skal blive for lang, ønskes assistenttjenestetiden begrænset til 1 år. Ændringen er i princippet tiltrådt af sundhedsstyrelsen, undervisningsministeriet, tandlægehøjskolerne i København og Århus og Dansk Tandlægeforening, og når så megen sagkundskab anbefaler ændringen, må den jo være forsvarlig, selv om det umiddelbart kan synes lidt betænkeligt at nedskære den praktiske, rutinemæssige træning til fordel for den mere teoretiske uddannelse.

Denne ændring vil desværre ikke give flere tandlæger. Det kunne der ellers nok være behov for; der er i dag meget lang ventetid, når man ønsker en tandbehandling. Men ændringen bliver måske kun af kortere varighed, for siden lovforslagets fremsættelse har Tandlægeforeningen afholdt sit nytårskursus, og af avisreferater